

ЗА БОЛЕСТТА МОРБИЛИ

Какво представлява болестта морбили?

Морбили е остро вирусно инфекциозно заболяване с въздушно-капков механизъм на предаване и комплекс от клинични симптоми, включващ повишена температура, катар на горните дихателни пътища, конюнктивит, макуло-папулозен обрив и специфичен енантем.

Кой боледува?

Морбилният вирус причинява една от най-контагиозните познати инфекции - 95 до 100% от незащитените индивиди заболяват при контакт с болен. Поради това, че болестта е силно заразна, боледуват предимно деца, но заболяването може да засегне хора на всяка възраст. Всеки неимуниен човек е изложен на риск от заболяване от морбили и излага околните на риск.

Как протича заболяването?

Времето от заразяването до появата на обрив е най-критично по отношение разпространението на заболяването сред околните възприемчиви индивиди. Болният е заразен чрез секретите си, с които отделя вируса в околната среда от края на инкубационния период (9 до 21 дни), до 4 дни след появата на обрива. Катаралните прояви се установяват след края на инкубационния период и продроми с продължителност от 1 до 2 дни. Водещи са отделянето на слюзеста секреция от носа и очите (конюнктивит) и упорита, често мъчителна кашлица, съпътствани от увредено общо състояние. Телесната температура нараства значително и може да достигне до 40,6⁰С. В дните около появата на обрива се наблюдават характерния за заболяването енантем по лигавицата на устната кухина и патогномоничните за морбили петна на Коплик. Всички лигавици са зачервени и оточни. Кожният макуло-папулозен обрив обикновено се появява 14 дни след заразяването. Рискът от усложнения или фатален изход е по-висок при децата до 5-годишна възраст, имунокомпрометираните лица и живеещите в пренаселени жилища с лоши битови условия и недоимъчно белтъчно хранене. Усложненията са от страна на храносмилателния тракт – гастроентерити и диария, респираторния тракт – пневмонии, и централната нервна система – менингит, менингоенцефалит.

Имунитет срещу морбили?

След преболедуване се създава траен, пожизнен имунитет, свързан с образуването на специфични антитела, които защитават от повторно заболяване, както и с клетъчномедиан имунитет. Трансплацентарно предадените IgG антитела обуславят имунитета при кърмачетата (пасивен, майчин имунитет), който след първите 6 до 9 месеца започва постепенно да отслабва и в края на първата година от раждането децата стават в почти 100% възприемчиви към инфекцията.

Как да се предпазим?

Основното средство за профилактика на морбили е имунизацията с жива ваксина. Поради наличието на пасивен имунитет, за да се избегне отрицателното (неутрализиращо ваксиналните антигени) въздействие на майчините антитела, ваксината се поставя на 13

месечна възраст. Втори прием на ваксината е предвиден в задължителния имунизационен календар на страната за навършилите 12 години.

Не бива да се забравя, че високият колективен имунитет намалява риска от заразяване на неимунните. Децата в ранна възраст, както и тези с медицински противопоказания за имунизация няма да заболяят, ако околните им контактни са имунизирани.